

ПРОСТОРОВО-СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТРАНСФОРМАЦІЇ РОЗСЕЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНУ (ЗА ДОПОМОГОЮ ЗАСОБІВ ARC GIS)

Автор:

Керівник:

Кравченко К.О.

Сегіда К.Ю.

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

- Історико-географічні особливості заселення регіону є основою для встановлення пріоритетів не тільки подальшого розвитку регіону, а й України в цілому, отже обрана тема роботи є *актуальною*.
- Диференціація окремих процесів і специфіка соціально-економічного розвитку регіонів обумовлює необхідність дослідження геодемографічної ситуації в територіальному і часовому аспектах, що підсилює актуальність регіональних досліджень.

ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ РОЗСЕЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ

- Ефективним інструментом виявлення територіальних особливостей розселення населення є просторово-статистичний аналіз, для проведення якого є можливим використання ГІС-платформи ARC GIS, інструменти якої дозволяють зекономити значну кількість часу на обрахунки та автоматично визначити необхідні показники.
- В якості основного показника просторового розподілу населення використаємо центр тяжіння розселення населення.
- Центр тяжіння являє собою точку із середніми координатами, що складається із координат географічних та адміністративних центрів, зважених за кількістю їх населення

- Знайдемо геометричний центр району та його власний центр тяжіння. Обрахуємо загальний центр тяжіння населення за формулою:

- $$x_0 = \frac{\sum_1^{18} (p_i - p'_i) * x_i + p'_i x'_i}{\sum_1^{18} p_i}; \quad (1)$$

- $$y_0 = \frac{\sum_1^{18} (p_i - p'_i) * y_i + p'_i y'_i}{\sum_1^{18} p_i}. \quad (2)$$

- де:

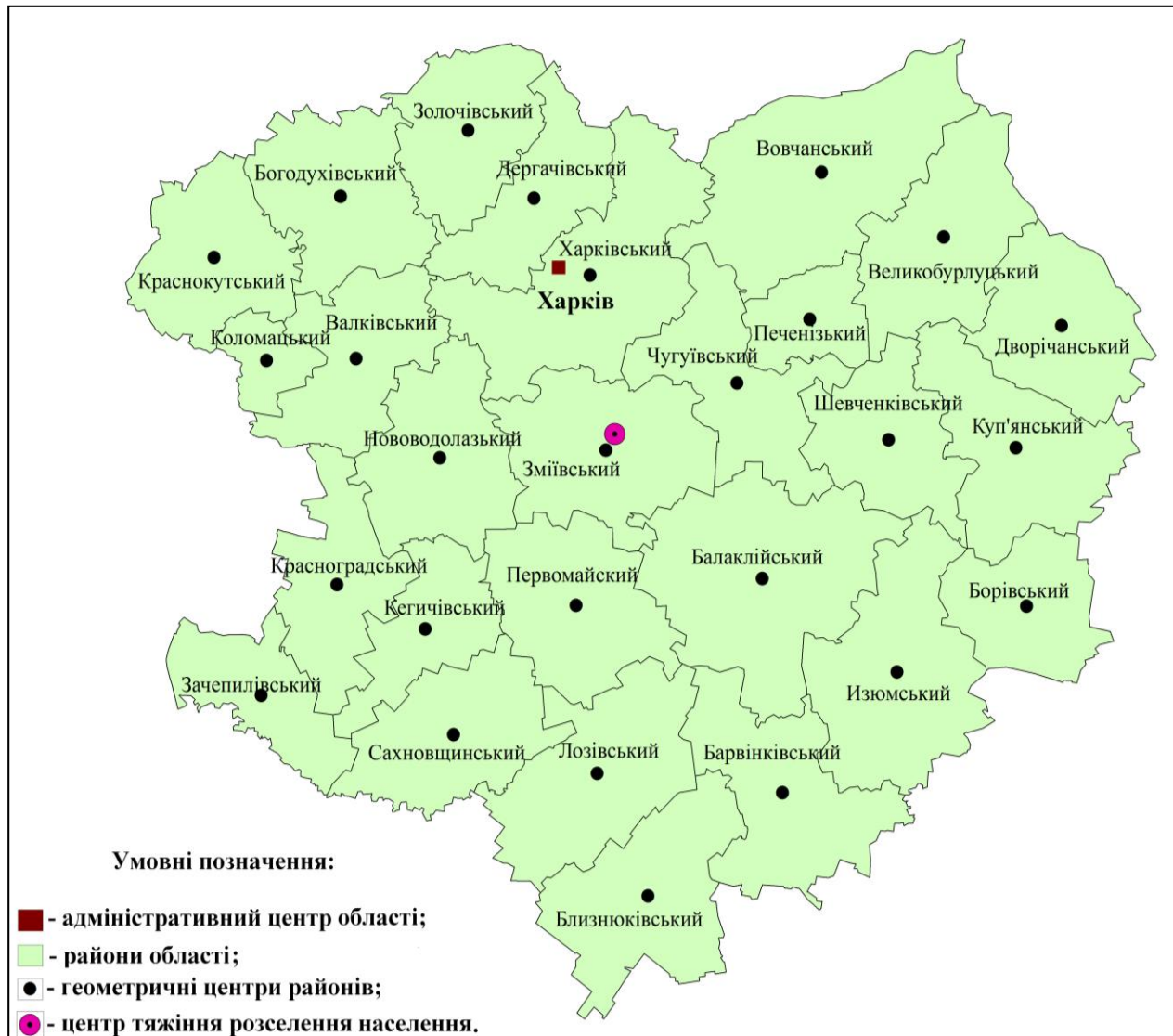
- x_0, y_0 – необхідні координати загального центру;
- x_i, y_i координати проміжних центрів тяжіння населення
- x'_i, y'_i – координати адміністративних центрів;
- p'_i – населення району;
- p_i – населення району.

ЦЕНТР ТЯЖІННЯ РОЗСЕЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ У МЕЖАХ СУЧАСНОЇ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У 1897 Р. (ПО РАЙОНАХ З УРАХУВАННЯМ МІСТ)

ЦЕНТР ТЯЖІННЯ РОЗСЕЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ У МЕЖАХ СУЧАСНОЇ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У 2013 Р. (ПО РАЙОНАХ ОБЛАСТІ)

ЦЕНТР ТЯЖІННЯ РОЗСЕЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ У МЕЖАХ СУЧАСНОЇ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У 2013 Р. (ПО РАЙОНАХ ОБЛАСТІ З УРАХУВАННЯМ МІСТ)

Можливості використання отриманих результатів

Освіта

Отримані результати можливо використовувати при викладанні таких навчальних дисциплін як:

- „Географія Харківської області”
- „Теорія і методологія географічної науки”
- „Географічні інформаційні системи”
- „Географія населення з основами демографії”
- ”Основи соціальної географії”

Наука

Отримані результати можливо використовувати:

- 1) Для розробки нових методик визначення центру тяжіння населення.
- 2) Виявлена можливість застосування використаної методики ГІС платформи ARC GIS для встановлення споріднених за змістом центрів розподілу суспільногеографічних явищ (центр тяжіння трудовересурсного потенціалу регіону, соціальних негараздів), які зможуть допомогти комплексному розвитку регіону, проведенню результативної регіональної політики, тощо.

Виробництво

Визначені в роботі центри тяжіння населення Харківського регіону демонструють вагомє зміщення розселення населення до економічного та промислового центру регіону – м. Харків, що створює наступні можливості:

- 1) Необхідність промислового розвитку периферії, що створить підґрунтя для комплексного розвитку регіону
- 2) Наявність необхідних умов для розвитку промисловості в периферійних регіонах, адже до певного часу міста районного значення мали приблизно рівний розвиток з м.Харків, що свідчить про їх перспективність.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

